

R A P P O R T

Besiktning. Skadad kokgrop.

ALVIK 19:4, NEDERLULEÅ S:N, VÄSTERBOTTEN, NORRBOTTENS LÄN (fl 220)

INLEDNING

I samband med borttagande av stubbe vid sin sommarstuga, påträffade Stig Häggström, Luleå, en mängd skörbränd sten under markytan. Fyndet anmäldes till Norrbottens museum, som tidigare gjort en arkeologisk undersökning i området (se rapport undersökning av fornlämning 220, fastigheten Alvik 19:4, Nederluleå sn, Västerbotten, utförd av K. Lundholm 1970). Undertecknad besökte platsen 12/7 1979.

LÄGESANGIVELSE

Fyndplatsen är belägen på rubr fastighet som f ö berördes av undersökningen 1970 gärrne bestämt 3,5 m SSO om flaggstång (med gjuten plint) 13 m 205 S om gränsen mellan stugans äldre och nyare del. Fastigheten ligger vid stranden av sjön Yttre Bjursträsk vid en vik benämnd Lappkåtaviken. Avståndet till stranden torde uppgå till 25-30 m. Läget i förhållande till tidigare undersökta härdar framgår av bif. karta (skala 1:2 000). Aktuell koordinat på ekonomiska kartbladet 24 L Luleå 7c Rosfors är $x=7286,75/y=1764,00$.

IAKTTAGELSER

Ett stort antal skörbrända stenar låg samlade i anslutning till en nyligen upptagen grop i marken. Stenstorleken var 0,10-0,15 m och inslag av kol (enstaka kolstycken var upptill 0,05 m stora) fanns också. Förekomsten är knuten till en sänka i markytan med djupet ca 0,05 m under omgivande markyta. Ytterligare liknande sänkor finns i omgivningen varav åtminstone en del uppges ha uppkommit genom att man tagit bort träd. Det är svårt att bilda sig en uppfattning om sänkans storlek genom att den var så deformerad. Den kan ha haft en diameter av bortåt 1 m. Djupet tycks uppgå till ca 0,7 m. Stenmaterialet "börjar" ca 0,15 m under markytan, under ett urlakningsskikt upptill 0,05 m tjockt.

Sedan kol tillvaratagits för ev framtida C¹⁴-analys, lades gropen igen. Den var inte hotad av ytterligare förstörelse. En sopsäck av plast lades i gropens botten innan massorna återfylldes med aktörivande på eventuella fynd. Vid besiktningen togs fotografier (se bilaga).

SLUTSATSER

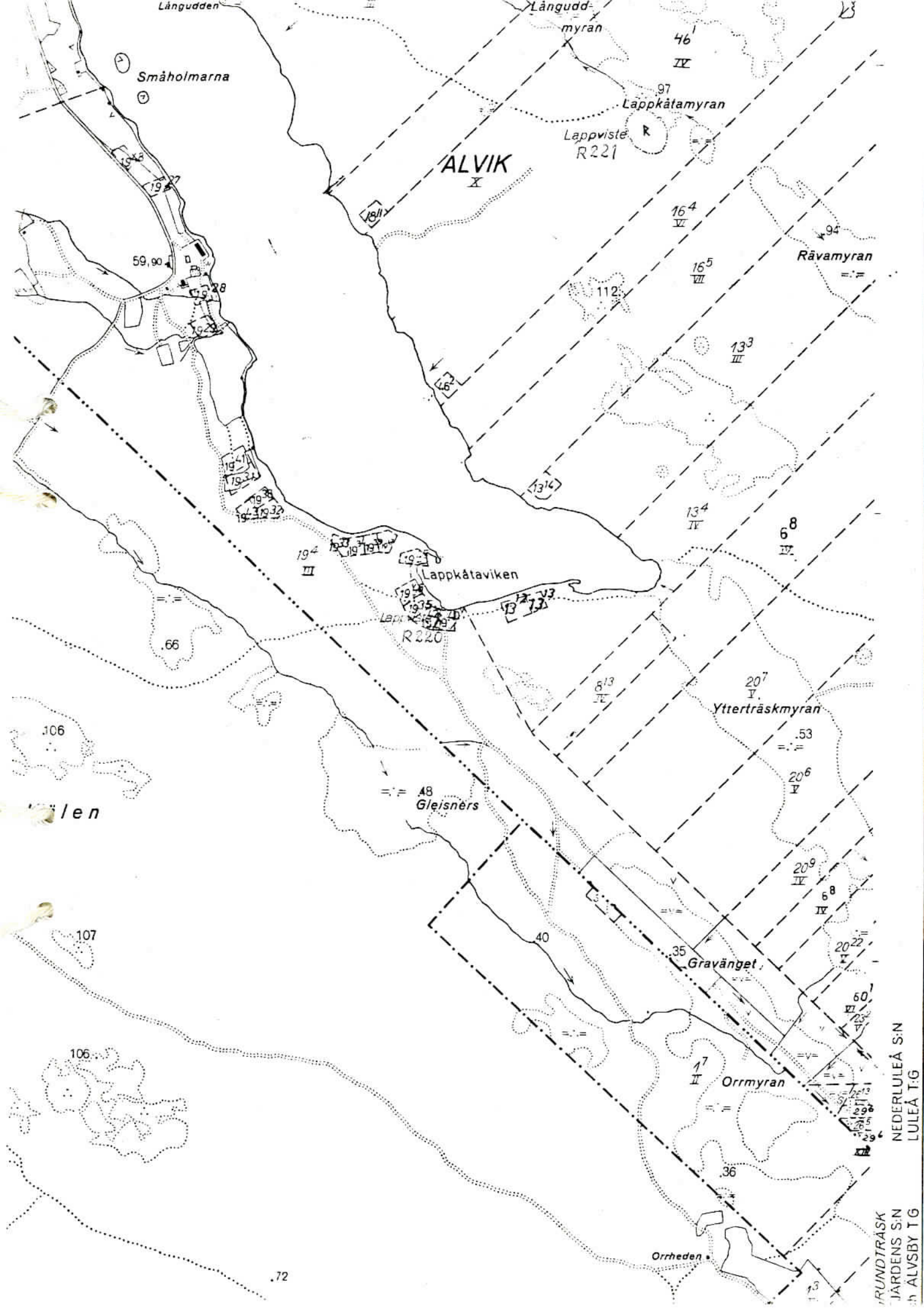
Uppenbarligen finns fler konstruktioner inom området än de härdar som iaktogs vid fornminnesinventeringen 1948 och som undersöktes 1970. Området är gynnsamt för äldre bosättning och lär ha besökts av samer vilka utnyttjat området för renbete, vilket följande resulterat i konflikter med de bofasta enligt uppgift. Lokaliseringen av boplatser till en vik är karaktäristisk för förhistorisk bosättning i Norrlands inland (jfr t ex Linder, A.-Rissen, Å.: Flygbildstolkning och dess användning vid arkeologisk inventering av norrländska vattendrag. Fornvännen 1966/4). Det framstår som angeläget att området granskas särskilt noga vid framtida fornminnesinventering.

Luleå 1986-01-24

Thomas Wallerström
antikvarie

Bil. Fotografier, 4 st
Karta, skala 1:2 000 (urspr upprättad i samband med utgrävningarna 1970).

Långudden

Småholmarna

Långudd-
myran

ALVIK
X

Lappkätamyran

Lappviste
R221

Rävamyran

Lappkätaviken

Lappkätaviken
R220

Ytterträskmyran

48
Gleisners

Grävånget

Orrmyran

Orrheden

7 d STOR-FÄLLBERGET

NEDERLULEÅ S:IN
LULEÅ T:G

GRUNDTRÄSK
JÄRDENS S:IN
ALVSBY T:G

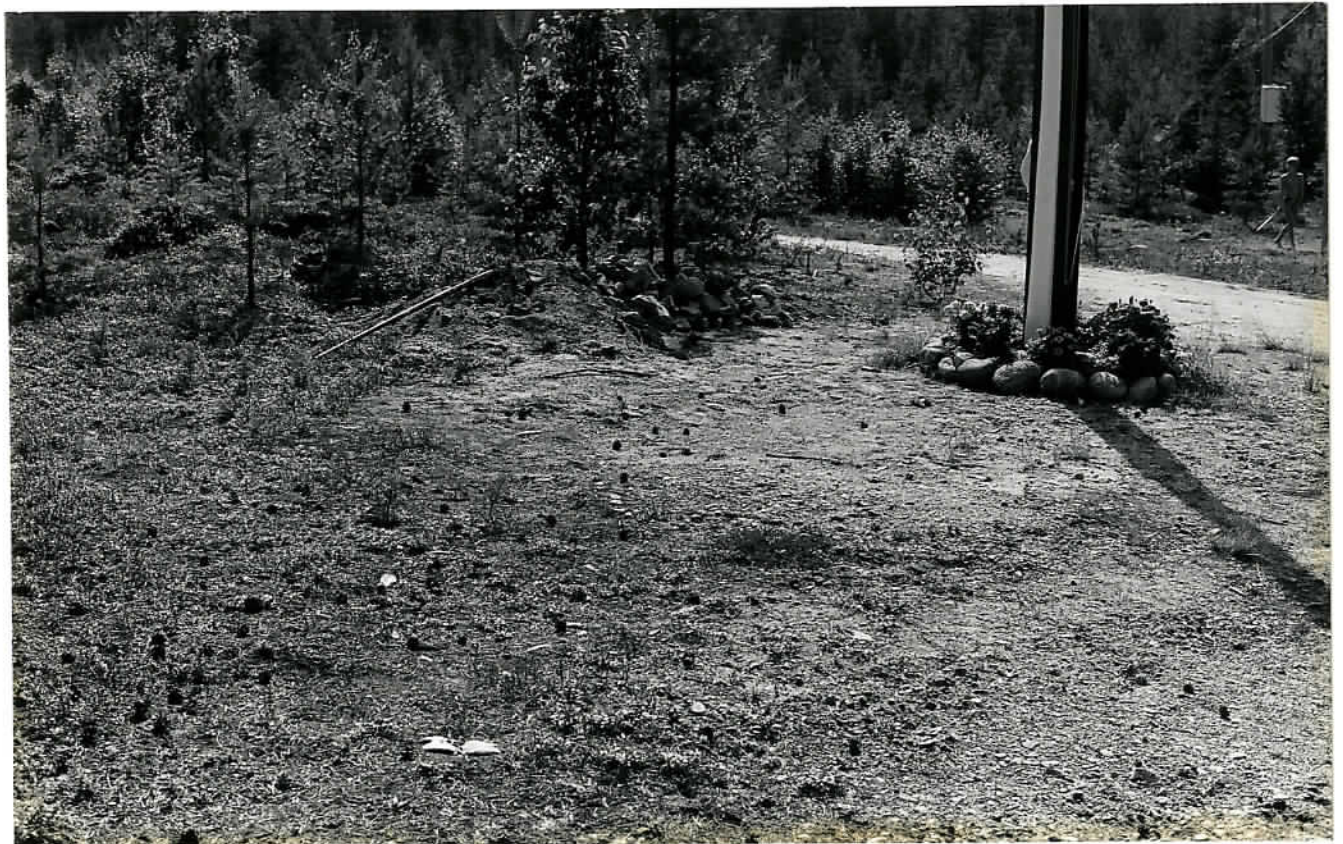
.72

Vb Nederlösa sn, Älvik 19:40
Yttre Björsträsk, fl 220

1979:1230:7A

Bild 1. Stugan med Björsträsket i bakgrunden. 35 m från flaggstängens, omedelbart till höger om denna på bilden, syns de uppkastade eldskadade stenarna.

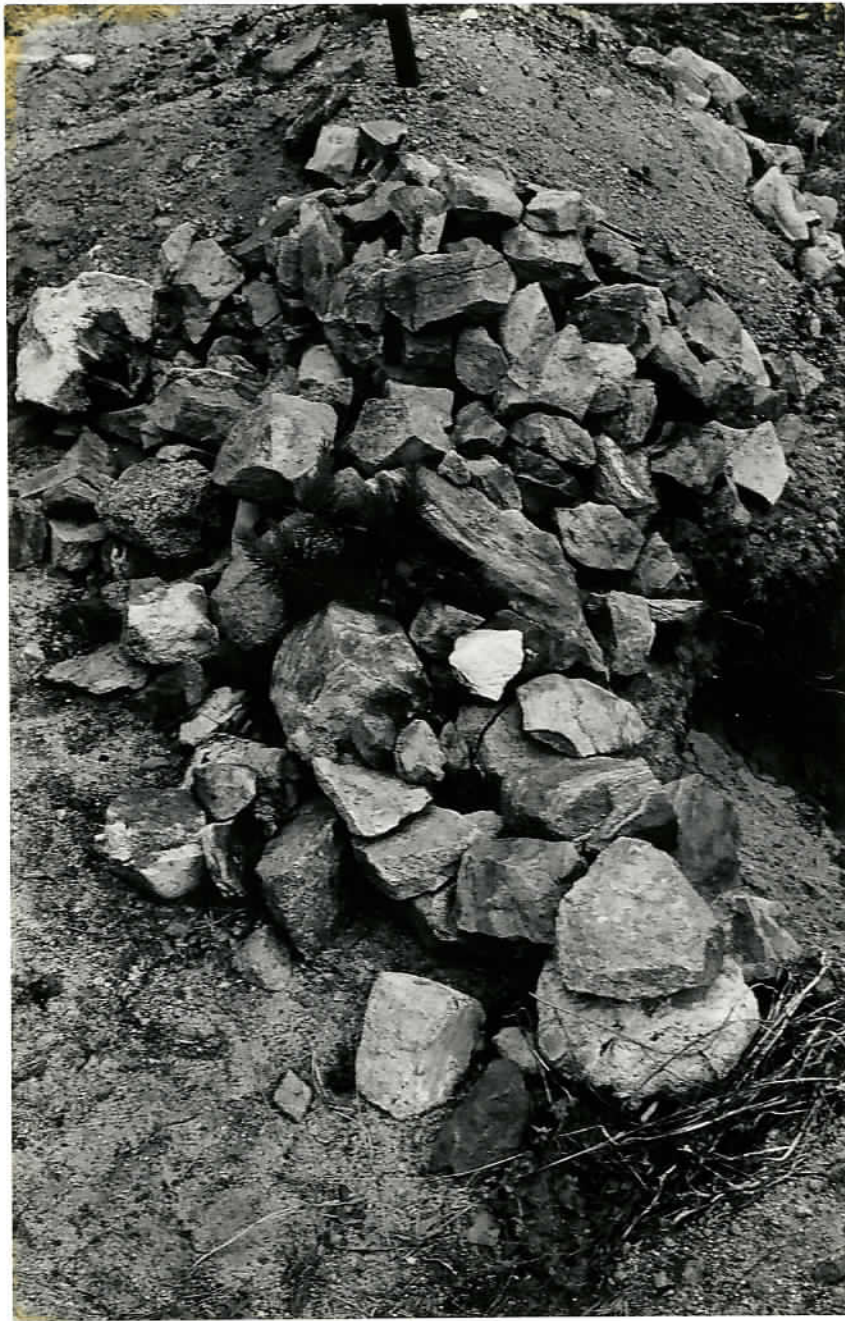

1979:1230:8A

Bild 2. Flaggstängens och det uppkastade materialet till vänster om denna.

Foto: T. Wallerström 1979 © NBM

U6, Nederluleå sn, Alvik 19:40
Yttre Bjurträsk, H 220

1979:1230:11

Bild 3. Uppkastat stenmtrl. från gropen

Vb, Nederluleå sn, Älvik 19:40
Lytte Bjurträsk, H 220

1977:1230:10

Bild 4. Från VSV kvarvarande stenmaterial i gropen